

Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimi

Omavalvonnan havainnot ja toimenpiteet

Jakso 1-3/2026

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 16 §:n tarkoittamaan omavalvontavelvoitteeseen ja Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen omavalvontaohjelmaan perustuva seurantaraportti.

4.6.2026
TKIO/ Yhteiset palvelut

Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen omavalvonta

Seurantaraportti jaksolta 1-3/2026

Jakso	1-3/2026	Sivu	2
Koostanut	TKIO/YP	Kooste (pvm.)	4.6.2026
JORY (pvm.)	5.6.2026		

Pohjois-Pohjanmaan
pelastuslaitos

Tässä asiakirjassa riskiruoilla tarkoitetaan pinta-alaltaan yhden nelökilometrin suuria ruutuja, joille on määritetty riskiluokat 1-4. Näitä riskiruutuja on Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimialueella lähes 46 000 kpl. Riskiruudun riskiluokka, pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa esitetyt toimintavalmiusaika-vaatimukset (Linkki: [SM:n julkaisuja 2025:14](#)) sekä pelastustoimen palvelutasopäätös 2026-2029 (Linkki: [Palvelutasopäätös 2026-2029](#)) määrittävät muun muassa sen, kuinka nopeasti eri riskiluokkiin kuuluvat riskiruudut on tavoitettava pelastustoimen kiireellisissä lakisäätöissä tehtävissä. Tämä raportti ei ole kaikilta osin vertailukelpoinen aiempiin raportteihin, koska palvelutasopäätös, toimintavalmiuden ohjeistus ja toimintavalmiusvaatimukset uudistuivat vuoden vaihteessa 2026 (käyttöön 1.1.2026).

Havainto	Toimenpide
Pelastustoiminnan riskiruo- ja riskiluokakohtaiset toimintavalmiusaika-vaatimukset sekä riskiluokista riippumattomat toimintavalmiusajan mediaanit toteutuivat koko pelastustoimialuetta tarkasteltaessa hyvin. Ensimmäisen vasteen riskiluokakohtaiset toimintavalmiusajat toteutuivat seuraavasti: (<i>ensimmäinen vaste: hälytysajoneuvo varusteineen sekä vähintään 2 pelastushenkilöä</i>) - Riskiluokka 1 (tavoiteaika ≤ 6 min): Toteuma 77,4 %- Riskiluokka 2 (tavoiteaika ≤ 10 min): Toteuma 88,1 %- Riskiluokka 3 (tavoiteaika ≤ 20 min): Toteuma 99,1 % Ensimmäisen vasteen ongelmaruudut: Jakson 1-3/2026 päättyessä yhteensä 6 kpl (<i>Ongelmaruutu: Riskiruo- muodostuu ongelmaruuduksi, jos sen alueelle kohdistuneissa kiireellisissä lakisäätöissä tehtävissä kolmen viimeisimmän tehtäväjakson tehtävien toimintavalmiusaika-toteuma on ollut alle 50 %</i>). Pelastusryhmän riskiluokakohtaiset toimintavalmiusajat toteutuivat seuraavasti: (<i>pelastusryhmä: hälytysajoneuvot varusteineen sekä vähintään 4 pelastushenkilöä</i>) - Riskiluokka 1 (tavoitettava 9 minuutissa, tavoite ≥ 80 %): 98,2 %- Riskiluokka 2 (tavoitettava 12 minuutissa, tavoite ≥ 80 %): 94,8 %- Riskiluokka 3 (tavoitettava 22 minuutissa, tavoite ≥ 80 %): 91,1 % Pelastusjoukkueen riskiluokakohtaiset toimintavalmiusajat toteutuivat seuraavasti: (<i>pelastusjoukkue: hälytysajoneuvot varusteineen sekä vähintään 9 pelastushenkilöä</i>) - Riskiluokka 1 (tavoitettava 20 minuutissa, tavoite ≥ 80 %): 100 %- Riskiluokka 2 (tavoitettava 30 minuutissa, tavoite ≥ 80 %): 93,3 %- Riskiluokka 3 (tavoitettava 30 minuutissa, tavoite ≥ 80 %): 75,0 %	Ensimmäisen vasteen ongelmaruutuja oli Kärämäellä (1 kpl), Oulussa (3 kpl) ja Siikajoen Ruukissa (2 kpl). Toimintavalmiusaika-vaatimusta on pyritty korjaamaan tarkastelemalla hälytysvasteiden oikeellisuutta, minimoimalla hälytystehtävien lähtöviivettä (mahdollisuuksien rajoissa) ja optimoimalla hälytysajoreittejä. Tilannetta pyritään korjaamaan osin myös paloasemahankkeella. Oulun Kaakkurin tuntumaan on tarkoitus rakentaa paloasema, joka parantaa toimintavalmiutta Oulussa Oulunsalon alueella ja laajemmin Oulun ja Kempeleen välisellä alueella. Pelastusjoukkueen toimintavalmiusajan toteuma 3-luokan riskialueilla (yleensä taajamien tiiviitä pientaloalueita) jäi hieman alle tavoitteen. Osassa pelastustoimi- aluetta on haasteita koota pelastusryhmää suurempia pelastusmuodostelmia toimintavalmiusaika-vaatimusten puitteissa. Tämä johtuu pääosin pelastustoimialueen laajasta pinta-alasta ja pitkistä paloasemien välisistä etäisyyksistä. Pelastusjoukkueen muodostaminen vaatii yleensä paloasemien välistä yhteistyötä. Tavoitteesta jääminen on huomioitu ja tilannetta seurataan.

Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen omavalvonta

Seurantareportti jaksolta 1-3/2026

Sivu

3

Pohjois-Pohjanmaan
pelastuslaitos

Havainto	Toimenpide
Riskiluokista riippumattomat toimintavalmiusajan mediaanit toteutuivat seuraavasti: - Ensimmäisen vasteen mediaani (tavoite ≤ 8:08 min): 7:53 min- Pelastusryhmän mediaani (tavoite ≤ 12:06 min): 8:22 min- Pelastusjoukkueen mediaani (tavoite ≤ 17:56 min): 16:21 min	
Pelastustoiminnan palveluissa on vakava häiriötilanne Vaalan paloaseman osalta. - Vaalan paloaseman sopimushenkilöstön määrä ei riitä pelastustoiminnan palveluiden tuottamiseen. Valmiutta on tuettu muilta paloasemilta, mutta toimintavalmiusaikavaatimukset ovat ylittyneet pitkistä etäisyyksistä johtuen.	Vaalan paloaseman toimintaa on varmennettu lähimmiltä muilta paloasemilta, mutta pitkät etäisyydet ovat aiheuttaneet toimintavalmiusaikaylityksiä ja kiireellisen avunsaannin viivästymistä. Vaalan paloaseman vaikea tilanne on seurausta pitemmän aikavälin haasteista. Tilannetta on pyritty korjaamaan monin eri keinoin, kuten lisäämällä päätoimista päivähenkilökuntaa, mutta luotettavaa ja pysyvää ratkaisua ei toistaiseksi ole. Viimeisimpänä valmiutta korjaavana toimenpiteenä on aloitettu Vaalan aseman osa-aikainen miehitys Oulun seudun päivystävien paloasemien toimesta (kahden henkilön päivystys päivisin, kun alueen vuorovahvuus sen sallii).
Paloasemien ennakoiva suorituskyvyn mittaus ja arviointi indikoivat riskejä kiireellisen pelastustoiminnan toteutumisessa (palvelutuotannon varmuus joillain paloasemilla). - Riskit liittyvät pääasiassa paloaseman suorituskykyvaatimukset täyttävän henkilöstön määrään, osin hälytysosaston/aktiivisen henkilöstön määrään.- Kohdistuu osaan paloasemista, joiden toiminta perustuu tai tukeutuu sopimushenkilöstön käyttöön.	Sopimushenkilöstön määrää, henkilöstön hälytysosasto- ja harjoitusaktiivisuutta sekä henkilöstön suorituskykyvaatimusten toteutumista on kehitetty muun muassa aiempaa kannustavammalla palokuntasopimuksella (korvasi aiemmat sopimukset 1.1.2025 alkaen). Ennakoivan suorituskykyarvioinnin ja toiminnallisten yksiköiden (yksilö, ryhmä, joukkue) suorituskyvyn merkitystä on nostettu esille sisäisessä koulutuksessa, henkilöstöryhmien kanssa käydyissä neuvotteluissa ja henkilöstöinfoissa. Vaativiin tehtäviin liittyviä suorituskykypuutteita on korvattu kalustolla ja menetelmillä, jotka vähentävät fyysiseen suorituskykyyn ja erityisosaamiseen liittyviä tarpeita.

Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen omavalvonta

Seurantaraportti jaksolta 1-3/2026

Sivu

4

Pohjois-Pohjanmaan
pelastuslaitos

Havainto	Toimenpide
Onnettomuuksien ehkäisyssä valvonta on jäljessä tavoitteestaan. Toteumissa on kuntakohtaisia eroja. - Onnettomuuksien ehkäisyn palveluista valvonnan toteuma oli noin 83 % jakson 1-3/2026 tavoitteesta. Vuositavoitteeseen (100 %) nähden toteuma oli 20,7 %. Jakson toteuma oli hieman parempi kuin vuotta aiemmin, mutta ei vielä tavoitteen mukainen.- Pelastustoimelle kuuluvan turvallisuusviestinnän määrällinen toteuma ylitti tavoitteen (jakson 1-3/2026 toteuma oli n. 108 %).	Valvonnan toteumaa on rasittanut muun muassa palvelualueen lievä henkilöstövaje, valvonnan toiminnallisen prosessin uudistaminen sekä osin myös jakson aikana toteutetut valvonnan alueelliset painotukset. Kuntakohtaiset erot johtuvat pääasiassa lievästä henkilöstövajeesta, mutta myös uusien työntekijöiden perehdytyksestä sekä eri alueiden poikkeavasta valvontarytmistä.
Havainto (muut toimintaan liittyvät merkittävät riski- tai haittatekijät) - Rahoituksen riittävyys: • -- Henkilöstön riittävyys: • Vaalan paloaseman sopimushenkilöstöresurssi ei ole riittävä.• ICT-asiiantuntijaresurssi on ollut pitkään alle tavoitteen. Tilanne on aiheuttanut merkittävää haittaa ICT-käyttöönotoille ja -ylläpidolle.- Muut sisäiset riskitekijät: <i>(mm. henkilöstöön, kalustoon tai toimitiloihin kohdistuvat merkittävät onnettomuudet, tapaturmat tai vahingot, väärinkäytökset, rikokset, henkilö-/avainhenkilöriskit, tietoturva-/ICT-riskit, ympäristöriskit ja luottamus-/maineriskit)</i> • -- Palvelutuotantoon liittyvät kantelut: • -- Lupa- ja valvontaviraston valvonta-asiat: • Toimintavalmiusaika vaatimusten toteutuminen on nostettu valvonta-asiaksi lupa- ja valvontavirastossa (toteumat niin sanotuissa ongelmaruuduissa).	Toimenpide Vaalan toimenpiteet raportin sivulla 2. ICT-asiiantuntijaresurssia on hankittu toistaiseksi tilapäisjärjestelyin. Toimenpiteet raportin sivulla 2.

Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen omavalvonta

Seurantaraportti jaksolta 1-3/2026

Havainto	Toimenpide
Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimen talous toteutui jakson 1-3/2026 osalta hyvin. Talouden toteuma alitti talousarvion noin 1,4 miljoonalla eurolla. Jakson 1-3/2026 toimintakate oli noin 83,2 %.	

Havainto	Seurantajakso	Vertailujakso (v. 1-3/2025)	Toimenpide
Sairauspoissaoloprosentti	4,8 %	5,2 %	
Henkilöt ilman sairauspoissaoloja	50,9 %	56,8 %	
Lähtövaihtuvuus	0,0 %	2,5 %	